

Näringsdepartementet, 103 33 Stockholm
registrator@enterprise.ministry.se

Remissvar

Vägverkets redovisning av uppdrag om lokaliseringmärken och skyltar, N2008/7992/TR

Sammanfattning

Statens fastighetsverk har generellt en positiv inställning till rapportens förslag att tillstånd för lokaliseringmärken och vägs skyltar får en flexiblare hållning, och att trafikanterna och deras behov kring resan och resans mål tas i beaktande i större utsträckning. Dessutom är det positivt med ett mer tillmötesgående förhållningssätt mot näringsidkare samt att Statens fastighetsverk uppskattar det föreslagna arbetssättets utgångspunkt; dialog och alternativ problemlösning.

Statens fastighetsverk föreslår att arbetet med länsvisa samrådsgrupper kring vägvisningsplaner och dylikt kompletteras med en nationell styrgrupp till stöd för kvalitetsarbetet med nationell överblick och samsyn, samt för uppföljning av helheten.

Bakgrund

Statens fastighetsverk förvaltar Sveriges nationalbyggnader och fria marker; slott, fästningar, fyrar, kungsgårdar, ambassader, teatrar och museer, samt renbetesland, skogar och kronoholmar – 2 300 fastigheter och en sjundedel av Sveriges mark.

Många av dessa är utvecklade besöksmål och av intresse för trafikanternas reseanledningar. Flertalet fastigheter är också en del av upplevelsen av landskapet som omger resandet. Vägvisning kan bidra till en förståelse för medborgarens delägarskap i nationella kulturarvsfastigheter och marker.

Hitintills har Statens fastighetsverk arbetat främst med informationsskyltning på fastigheterna och inte strategiskt drivit vägvisning till platsen, något som dock kommer att betonas alltmer, framförallt i strategiarbetet för besöksmål.

Vägvisning är en medborgerlig rättighet

En rättvisande vägvisning innebär att svenskarna får en tydligare uppfattning om var de gemensamt ägda statliga fastigheterna finns, och hur man kan resa till dem.

Vägvisning är varumärkestärkande

En rättvisande vägvisning påverkar tydligt besökarantalet, kundunderlaget, för många av Statens fastighetsverks hyresgäster och arrendatorer. Därmed påverkar vägvisning verkets möjlighet att effektivt utföra sitt uppdrag att bevara, utveckla och levandegöra fastigheterna med hjälp av dessa entreprenörer.

Vägvisning ökar de turistiska värdena kring fastigheterna och är varumärkestärkande. Möjligheterna att utveckla ett besöksmål är beroende av att människor kan hitta dit. Detta gäller också för verksamheter som bedrivs på säsongsbasis och därför är den lägre kostnaden för förenklade varianter viktigt. Därför är också Vägverkets arbetssätt att hellre säga ja än nej, positivt för Statens fastighetsverk. Att skyltning kan komma att tillåta namn på verksamheter/entreprenörer i högre grad, både permanent och tillfälligt, än tidigare är bra för verksamheten vid flera av verkets fastigheter, så länge det inte sker på bekostnad av fastighetens kulturvärden. Det finns också en estetisk aspekt i att inte överbelasta med verksamheter som är "dagsländor". Det är en viktig avvägning i respekt för platsen och dess varumärke.

Kriterier för kvalitet

I remissunderlaget anges att åtgärderna inte ska ske på bekostnad av kvaliteten. Det är bra och det behövs kvalitetssäkring, men Vägverket bör visa hur den ska ske och hur effekterna av en kvalitetssäkrad vägvisning följs upp, samt vem som bestämmer kvalitetskriterierna och de egenskaper som verksamheten på fastigheten ska leva upp till i en bedömning angående grundresurser som service, tillgänglighet och den turistiska produkten. Det är viktigt till exempel att inte ensidigt använda besökarantal som kvalitetsmått, eftersom det finns risk för ett moment 22 och kan hindra vidare utveckling av besöksmål. Sverige behöver mer nationellt samarbete kring kvalitetskriterier på dessa "produkter" som kan ligga till grund för till exempel beslut om vägvisningsskyltar.

Nationell styrgrupp som kvalitetsstöd

Samråd och dialog är bra. Rapportens länsvisa samrådsgrupper innebär förstås att planer tas fram där engagemanget och kunskapen om de lokala/regionala förutsättningarna finns, men hur garanterar Vägverket att det även blir en nationellt enhetlig tillämpning av skyltningen? Som nationell fastighetsägare är Statens fastighetsverk betjänt av ett nationellt enhetligt arbetssätt.

Statens fastighetsverk föreslår att arbetet med länsvisa samrådsgrupper kring vägvisningsplaner kompletteras med en nationell styrgrupp till stöd för kvalitetsarbetet med nationell överblick och samsyn, samt uppföljning av helheten och fördelning. I en nationell styrgrupp bör verk och organisationer med ansvar för markfrågor, besöksnäring och liknande ingå, till exempel Statens fastighetsverk och Riksantikvarieämbetet.

Entreprenörskap och platsutveckling

Det finns många fina upplevelser längs Sveriges vägar som förtjänar fler besökare. En bra vägvisning kan också främja entreprenörskap och platsutveckling och därmed av ännu fler upplevelser. Många av dessa platser förvaltas av Statens fastighetsverk och ägs gemensamt av svenska folket.

Hjälp att hitta bortom nutiden

Att medge vägvisning från längre avstånd än närmast allmänna väg, så kallad snitsling, är bra. Många av Statens fastighetsverks kulturarvsfastigheter ligger ocentralt i förhållande till en nutida infrastruktur och kulturmönster. Rapportens ambition om att vägvisningen är till för de resande ger vid handen att skyltningen måste börja där de resande finns – till exempel längs viktiga resrutter. Att lägga turistmål i nationella vägdatan är bra för den karaktär av fastigheter som Statens fastighetsverk förvaltar. Verket självt kan då också hjälpa trafikanterna genom att dra mer nytta av GPS-tekniken för vägvisning och information till fastigheterna.

Resan är en del av upplevelsen

Möjligheten till utmärkning av platser så som landskapsgränser, byar med mera, med platsmärke är en nödvändig lösning om Sverige vill bevara lokal/regional identitet med gamla ortnamn och hävdvunna vägar. Själva resandet är i sig en upplevelse av ett landskap som bär på en historia, där Statens fastighetsverks marker och byggnader är del av värdena. Att som tidigare fokusera på hur många som vill åka vart, begränsar människors möjlighet till att uppleva landskapet och få en allmän kunskap om dess flora av socknar, byar och många andra helt unika platser.

Ett hållbarare sätt att resa

Statens fastighetsverk välkomnar att rapportens uppmärksammar gång- och cykeltrafik. Cykel- och vandringsturismen besitter potential för besöksmålsfastigheter i Sverige. Det är underutnyttjat. En satsning på cykelturism kräver en enhetlig och sammanhängande vägvisning. En genomgång av riktlinjer för att bättre utnyttja denna potential är önskvärd. Cyklist- och gångbanor är dessutom ofta huvudvägar för många trafikanter till tätortsfastigheter.

I beredningen av detta ärende har Elisabeth Hesseborn, *kulturarvsspecialist*, Anders Ahlberg, *fastighetschef*, Lars-Erik Berglund, *informatör*, Mikaela Fredriksson, *informatör* och Linda Larsson, *informatör*, deltagit.

Detta ärende har beslutats av Bo Jonsson, *generaldirektör*, i närvaro av Ann-Charlotte-Spegel-Berg, *kommunikationschef*, samt Annica Snäll, *projektledare/informatör*, den senare föredragande.

Bo Jonsson

Annica Snäll